

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja toga suda, Gordane Marušić-Babić predsjednice vijeća, Dijane Vidović i Lidije Vukičević članica vijeća, te više sudske savjetnice Blaženke Drdić zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja H. Š. iz Z., kojeg zastupa opunomoćenica S. D., odvjetnica u Z., i Hrvatske banke za obnovu i razvitak, Z., koju zastupa opunomoćenica B. B., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 2. lipnja 2020.

p r e s u d i o j e

- I. Poništava se točka 4. izreke rješenja Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/19-01/550, urbroj: 401-01/06-19-2 od 17. rujna 2019.
- II. Odbija se tužbeni zahtjev Hrvatske banke za obnovu i razvitak za poništavanje točaka 1., 2., 3. i 5. izreke rješenja Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/19-01/550, urbroj: 401-01/06-19-2 od 17. rujna 2019.
- III. Nalaže se tuženiku da H. Š. iz Z. B. 27 naknadi troškove upravnog spora u iznosu od 2.500,00, dok se u preostalom dijelu zahtjev za naknadu troška odbija.

Obrazloženje

Osporavanim rješenjem tuženika, ispravljenim rješenjem klasa: UP/II-008-07/19-01/550, urbroj: 401-01/06-19-7 od 4. studenog 2019., poništeno je rješenje Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje: HBOR) broj: 8/2018-2 od 12. srpnja 2019. (točka 1. izreke).

Tuženik je pod točkom 2. izreke osporenog rješenja H. Š. odobrio pravo na pristup informacijama i to Odluci uprave HBOR-a sa 7. sjednice, broj: 1100-7-49/2015 od 24. veljače 2015. o odobrenju dva kredita za kupnju brodova koji se grade u brodogradilištu H. b. T. d.o.o., za korisnike kredita K. S. I. L., M. o. u iznosu do 12.650.000,00 USD i K. S. I. L., M. o. u iznosu do 15.050.000,00 (alineja 1.) te Materijalima za prijedlogom odluke za točku 18., 150. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. – Izvješće o stambenom kreditiranju radnika HBOR-a (alineja 2.).

Točkom 3. izreke osporenog rješenja djelomično je odobreno H. Š. pravo na pristup sljedećim informacijama: Materijali sa prijedlogom odluke za točku 15., 150. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. – Izvješće o izravno odobrenim kreditima, na način da se na tabličnom „Pregledu izravno odobrenih kredita po programima kreditiranja i krajnjim korisnicima“ u prilogu Izvješća o izravno odobrenim kreditima prekriju kolone „Osiguranje povrata kredita“ i „Napomena“ (alineja 1.) i Materijali za prijedlogom odluke za točku 13.

sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. – Informacija o odbijenim i vraćenim zahtjevima za kredit HBOR-a u 2014. godini, na način da se na stranici 5. prekriju Tablice 4 i 5, na stranici 6. prekrije naziv trgovačkog društva čiji zahtjev je vraćen i na stranici 7 prekriju Tablice 7 i 8 (alineja 2.).

U točki 4. izreke osporenog rješenja odbijen je zahtjev H. Š. u pogledu traženja sljedećih informacija: Prijedloga odluke Nadzornog odbora s obrazloženjem u svezi poziva pisanog izjašnjavanja od 5. svibnja 2015. za davanje suglasnosti na konačnu odluku o ulaganju u H. P. d.d. (alineja 1.) i Materijala sa prijedlogom odluke za točku 5. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. za korisnika J. S. C. B. f. C. a. S. D. o. F. P. (alineja 2.). U točki 5. izreke naloženo je HBOR-u da u roku od osam dana od pravomoćnosti rješenja postupi sukladno točki 2. i 3. izreke ovog rješenja.

Protiv tuženika upravni spor pokrenuo je H. Š., tužbom zaprimljenom pod poslovnim brojem UsII-512/19 i HBOR, tužbom zaprimljenom pod poslovnim brojem UsII-539/19.

Budući da tužitelji osporavaju zakonitost istog upravnog akta, predmeti su spojeni radi provođenja jedinstvenog postupka i donošenja zajedničke odluke pod poslovnim brojem UsII-512/19, sukladno članku 113. stavku 1. Sudskog poslovnika ("Narodne novine", broj: 37/14., 49/14., 8/15., 35/15., 1234/15., 45/16., 29/17., 33/17., 34/17., 57/17., 101/18., 119/18. i 81/19.).

Tužitelj H. Š. osporava točku 4. izreke citiranog rješenja tuženika, navodeći da je u dijelu u kojem je odbijen njegov zahtjev za pristup informacijama pogrešno primijenjeno materijalno pravo te da se tuženik neosnovano poziva na ograničenje pristupa informacijama iz članka 15. stavka 2. točke 2. i 4. Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", broj: 25/13. i 85/15. – dalje: ZPPI) u svezi članka 156. i 157. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", broj: 159/13., 19/15., 102/15., 15/18. i 70/19. – dalje: ZOKI), jer svrha, način dobivanja, odobrenje kredita te ulaganja podpadaju pod pojam raspolaganja javnim sredstvima koja informacija je dostupna prema članku 16. stavku 3. ZPPI-a. Poziva se na presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske (dalje: Vrhovni sud) broj: U-Zpz-6/2016-7 od 17. listopada 2018., u kojoj je izraženo stajalište da s obzirom da HBOR raspolaze javnim sredstvima, tražene informacije ne predstavljaju klasificirane podatke te se u takvom slučaju primjenjuje odredba članka 16. stavka 3. ZPPI-a, a ZOKI se ne može uzeti kao *lex specialis* jer bi se pravno načelo „*lex specialis derogat legi generali*“ moglo primijeniti jedino kad materijalnopravnim odredbama ZPPI-a ne bi postojalo izuzeće koje se odnosi na postojanje bankovne tajne kao posebne vrste poslovne tajne. Poziva se i na pravno shvaćanje ovoga Suda iz presuda poslovni broj: UsII-460/18 od 30. siječnja 2019. i poslovni broj: UsII-1/19 od 10. travnja 2019., koje citira, navodeći u bitnom da HBOR nije kreditna institucija na koju bi se odnosio ZOKI. Ističe da je nadzorni odbor, kao službeno i formalno radno tijelo HBOR-a, u smislu članka 10. stavka 1. točke 12. ZPPI-a obvezno na internetskim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati zaključke sa službene sjednice i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika. Navodi nadalje da je dio izreke u točki 4. osporenog rješenja, kojim se odbija pristup materijalu sa prijedlogom odluke za točku 13. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015.-informacijama o odbijenim i vraćenim zahtjevima za kredit HAVOR-a u 2014. godini, u opreci sa točkom 3. alineja 2. istog rješenja u kojoj je pristup toj informaciji odobren. Predlaže da Sud, nakon održavanja ročišta radi utvrđenja odlučnih činjenica, poništi točku 4. izreke osporenog rješenja i odobri mu pristup informacijama navedenim u toj točki. Podredno predlaže da se predmet vrati tuženiku odnosno Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak na ponovni postupak. Potražuje trošak sastava tužbe u iznosu od 2.500,00 kn.

Tužitelj HBOR osporava zakonitost rješenja tuženika u točkama 1., 2., 3. i 5. izreke. U bitnome navodi da nije pravilno vrednovan njegov specifični položaj, ustroj i poslovanje uređeno Zakonom o hrvatskoj banci za obnovu i razvitak ("Narodne novine", broj: 138/06. i 25/13.-dalje: Zakon o HBOR-u), koji predstavlja *lex specialis* u odnosu na ZPPI, te se isti ne može primjenjivati na način koji bi bio u suprotnosti sa Zakonom o HBOR-u. Smatra da se zbog ciljeva HBOR-a, posebnosti poslovanja i zaduživanja na komercijalnoj osnovi sredstva HBOR-a ne mogu smatrati proračunskim (javnim) sredstvima u smislu članka 16. stavka 3. ZPPI, imajući u vidu da uplate iz Državnog proračuna čine samo manji dio njegove imovine, što detaljno specificira. Pozivajući se na Zakon o financijskom osiguranju koji HBOR izričito određuje kao subjekt financijskog tržišta te na odredbe Zakona o transparentnosti tokova javnih sredstava ("Narodne novine", broj: 72/13. i 47/14. – dalje: ZTTJS), navodi da se čak i u slučaju financiranja poduzetnika javnim sredstvima primjenjuje zaštita tajnosti podataka, tim više jer HBOR kreditira ne samo javne nego i privatne poduzetnike, te da otkrivanje podataka koji su bankovna tajna može imati negativan utjecaj na aktivnosti koje provodi, kao i na daljnje kreditne aranžmane s vjerovnicima HBOR-a, kao i dovesti hrvatske poduzetnike u mogući neravnopravni položaj u odnosu na poduzetnike iz EU država, gdje se zaštićeni podaci ne dostavljaju javnosti, pa bi se oni mogli orijentirati prema poslovnim bankama. Smatra da je tuženik u točki 2. osporenog rješenja zanemario izričite odredbe članka 23. stavka 1. Zakona o HBOR-u i propustio primijeniti članak 156. ZOKI, obzirom da navedeni podaci i toj točki predstavljaju podatke koje je kreditna institucija saznala u obavljanju poslova s pojedinačnim klijentom, odnosno bankovnu tajnu, što je trebalo primijeniti i na Izvješće o izravno odobrenim kreditima tj. na informaciju na koju se odnosi točka 3. osporenog rješenja u cijelosti. Nadalje navodi da se i u dijelu rješenja koji se odnosi na dostavu Izvješća o stambenom kreditiranju radnika HBOR-a i dijela informacija o odbijenim i vraćenim zahtjevima za kredit HBOR-a u 2014. godini također radi o poslovnoj tajni zaštićenoj sukladno Zakonu o zaštiti tajnosti podataka. Navodi da tuženik nije primijenio Konvenciju o zaštiti osoba glede automatske obrade osobnih podataka (Konvencija 108) i Dodatnog protokola uz Konvenciju 108 u vezi nadzornih tijela i međunarodne razmjene podataka. Također ukazuje i na primjenu Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) i ističe da u konkretnom slučaju za obradu osobnih podataka ne postoji niti jedna osnova iz članka 6. navedene Uredbe. Ističe da tuženik nije u potpunosti pravilno primijenio Zakon o HBOR-u, odredbe članka 15. stavka 2. točke 2. i 4. ZPPI te članka 19. i 20. Zakona o zaštiti tajnosti podataka. Također smatra da je tuženik pogrešno primijenio članak 16. stavak 3. ZPPI, te nije primijenio odredbu članka 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje: UFEU) niti naprijed navedene Konvencije. Ukazuje na poslovanje Europske investicijske banke (dalje: EIB) te se poziva na odredbu članka 15. stavka 3. UFEU iz koje proizlazi izuzeće za EIB od otkrivanja povjerljivih podataka u odnosu na odobrene kredite odnosno jamstva, kao i na članak 339. UFEU sukladno kojem postoji zabrana otkrivanja zaštićenih podataka za EIB kao financijsku instituciju EU, a osobito podataka o poduzećima, njihovim poslovnim odnosima i troškovima, te da isto pravo na zaštitu podataka postoji i u članku 157. stavku 2. ZOKI. Pojašnjava pravila i načela Politike transparentnosti donesena 6. ožujka 2015., te pozivajući se na pojedine točke te politike, ističe da uz načelno pravo javnosti na pristup svim informacijama postoji i obveza poštivanja profesionalne tajne sukladno europskim zakonima. Naglašava da se sukladno načelima javnosti poslovanja godišnja financijska izvješća HBOR-a dostavljaju Hrvatskom saboru i objavljuju na mrežnim stranicama HBOR-a, a sukladno Zakonu o pravu na pristup

informacijama dostavlja se i izvješće o provedbi toga Zakona Povjereniku, te su javnosti dostupne sve informacije o radu osim one koje podliježu bankovnoj tajni, pri čemu navodi niz priopćenja za javnost objavljenih u razdoblju od 2016. do 2018. godine. Ponavlja da treba uzeti u obzir odredbe UFEU te Statuta EIB-a, budući da su hrvatski sudovi u obvezi primjenjivati Osnivačke ugovore u Republici Hrvatskoj, a prema kojima postoji pravo na zaštitu podataka za klijente EIB-a, koji je istovremeno tijelo javne vlasti i financijska institucija kao i HBOR, te koji uz značajnu transparentnost podataka istovremeno dosljedno provode i zaštitu bankovne tajne. Predlaže da ovaj Sud preispita svoj stav u odnosu na tumačenje pojma javnih sredstava i primjenu članka 16. stavka 3. ZPPI u odnosu na njega, kao i pojam javnog interesa, jer smatra da nema niti jednog elementa za tumačenje da u konkretnom slučaju postoji javni interes za otkrivanjem traženih podataka niti postoje propisi koji bi u odnosu na HBOR to omogućavali. Predlaže da Sud tužbeni zahtjev usvoji i poništi točke 1., 2., 3. i 5. osporenog rješenja. Nadalje, predlaže da Sud radi ujednačene primjene prava EU prekine ovaj postupak sukladno članku 45. stavku 2. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine", broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.-dalje: ZUS) te od suda Europske unije zatraži utvrđenje je li članak 16. stavak 3. ZPPI-a usklađen s pravom EU. Smatra da nacionalni sud može ponoviti isto pitanje iako je rješenjem Suda Europske unije u predmetu C-90/18 zahtjev za prethodnim pitanjem utvrđen očito nedopuštenim.

Tuženik se u odgovoru na tužbu detaljno očitovao u svezi sa navodima obje tužbe, pri čemu je ostao kod stajališta i razloga iznesenih u obrazloženju osporenog rješenja. Dodatno u odgovoru na tužbu H. Š. navodi da je rješenjem od 4. studenog 2019. ispravljena očita pogreška u pisanju u točki 4. izreke osporenog rješenja, na koju tužitelj u tužbi ukazuje, na način da je u istoj brisan tekst „Materijala sa prijedlogom odluke za točku 13. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. godine- Informacija o odbijenim i vraćenim zahtjevima za kredit HBOR-a u 2014. godini“. U odnosu na podatke za koje je u osporavanoj točki 4. izreke odbijen pristup informacijama, ponavlja shvaćanje da iste predstavljaju bankovnu tajnu i da bi njihovim otkrivanjem mogla nastati šteta za gospodarske subjekte, pri čemu se poziva na stajalište zauzeto u više presuda ovoga Suda (UsII-101/15-5 od 2. rujna 2015., UsII-261/17-8 od 7. prosinca 2017., UsII-282/17-7 od 7. prosinca 2017.), prema kojem su korisnici kredita kreditne institucije (npr. banke) kojima se dostavljaju javna sredstva, a koje dalje odlučuju o kreditiranju krajnjih korisnika, s time da u određenim slučajevima tim korisnicima mogu biti isplaćena i sredstva kreditne institucije koja se ne odnose na javna sredstva. Predlaže da Sud tužbeni zahtjev H. Š., kao i zahtjev za naknadu troškova upravnog spora odbije.

U odgovoru na tužbu HBOR-a tuženik osporava tvrdnju tužitelja da ne postoji izuzetak od primjene bankovne tajne, budući da je člankom 157. stavkom 3. točkom 25. ZOKI propisano kako se obveza kreditne institucije da čuva bankovnu tajnu ne odnosi na slučajeve kada je to propisano drugim zakonima, a to je u ovom slučaju ZPPI. Ukazuje na presudu Vrhovnog suda poslovni broj: U-zpz-6/2016-7 od 17. listopada 2018., u kojoj je taj sud prihvatio stajalište da tužitelj raspolaže javnim sredstvima. U pogledu pozivanja na Opću uredbu o zaštiti podataka ističe da se zakonitost obrade u ovom slučaju izvodi iz odredaba ZPPI-a, uvažavajući preduvjet ispravne provedbe testa razmjernosti i javnog interesa u slučaju postojanja ograničenja od pristupa, odnosno u određenim slučajevima primjenjujući članak 16. stavak 3. toga Zakona - osiguravajući automatsku dostupnost zatražene informacije i bez provedbe navedenog testa kada se radi o raspolaganju javnim sredstvima. Smatra nepotrebnim tužiteljevo navođenje propisa koji se odnose na Europsku investicijsku banku i Ugovora o Europskoj uniji te UFEU, budući da je ZPPI propis čiji je donošenje u nadležnosti država članica pa se njime razrađuje ustavno pravo građana. Također

smatra da tužitelj svoju poziciju neosnovano izjednačava sa pozicijom Europske investicijske banke, te da predstavlja tijelo javne vlasti koje je obvezno primjenjivati odredbe ZPPI-a, te kao tijelo koje raspolaže javnim sredstvima postupiti sukladno članku 16. stavku 3. toga Zakona odnosno stavku 1. iste odredbe kada okolnosti konkretnog slučaja na to upućuju. U odnosu na prijedlog za prekid spora navodi da nema pravne osnove za pokretanje postupka po prethodnom pitanju u skladu sa člankom 267. UFEU, s obzirom da tužitelj traži tumačenje usklađenosti odredbe nacionalnog zakonodavstva, koje je u isključivoj ingerenciji država članica, s odredbama općenito određenih propisa EU odnosno pravnih institucija. Ukazuje na rješenje Suda Europske unije u predmetu C-90/18 od 6. rujna 2018., u kojem je utvrđena očita nedopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku koji je ovaj Sud uputio na prijedlog tužitelja u tom predmetu. Predlaže da se tužbeni zahtjev HBOR-a odbije.

H. Š. u odgovoru na tužbu HBOR-a istu smatra neosnovanom te ponavlja navode iznesene u tužbi koju je on podnio protiv osporenog rješenja. Smatra neosnovanim paušalne navode HBOR-a o potencijalnom nastanku štete i navodnom gubljenju reputacije i ugleda u javnosti, koji nisu potkrijepljeni činjenicama i dokazima, kao i pozivanje na Zakon o transparentnosti tokova javnih sredstava što nema veze sa ovom pravnom stvari. Analizirajući podatke iz izvješća o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2017. godinu, navodi da nema osnove za usvajanje tužbenog zahtjeva radi zloupotrebe prava na pristup informacijama. Također smatra nerazumljivim pozivanje na Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, jer se ista ne dovodi u svezu sa sadržajem tražene informacije. Predlaže da Sud tužbeni zahtjev HBOR-a odbije, te se ujedno protivi prijedlogu za prekid postupka, jer isti ne sadrži činjenične niti materijalno-pravne razloge radi kojih bi sud mogao postaviti odgovarajuće pravno pitanje o kojem bi odlučivao Sud EU a koje je u svezi sa ovom pravnom stvari. Potražuje trošak odgovora na tužbu prema Tar. br. 23 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj: 142/12., 103714., 118/14. i 107/15. – dalje: Tarifa) u iznosu od 2.500,00 kn.

Odgovori na tužbe dostavljeni su tužiteljima na očitovanje sukladno članku 6. ZUS-a.

Tužitelj H. Š. nije se očitovao na odgovor tuženika na tužbu.

Tužitelj HBOR u svom očitovanju osporava navode tuženika i zainteresirane osobe H. Š. iznesene u odgovorima na tužbu, ponovno se pozivajući na razloge na kojima temelji svoju tužbu. U prilog svojih navoda prilaže pravno mišljenje profesora s katedre za trgovačko pravo i pravo društava P. fakulteta u Z., prema kojem HBOR u svom poslovanju raspolaže zaštićenim informacijama koje predstavljaju bankovnu odnosno poslovnu tajnu, koja ima mješoviti karakter profesionalno-poslovne tajne, a kojom su obuhvaćene i sve informacije koje je HBOR saznao na osnovi pružanja usluga korisniku kredita i od poslovne banke s kojom surađuje, a koje su zaštićene kao bankovna tajna u odnosu banke i krajnjeg korisnika. Smatra pogrešnom praksu ovoga Suda iz presuda broj: UsII-45/19 i UsII-1/19, u kojima je bio obvezan na dostavu materijala u odnosu na privatne klijente, koje dokumente citira, iz razloga što to nisu podaci o raspolaganju javnim sredstvima već se radi o izvješćima, informacijama odnosno o cijelim kreditnim prijedlozima s iscrpnim poslovnim podacima klijenata koji su privatni poduzetnici, a koji u slučaju njihove dostave javnosti/konkurenciji mogu biti štetni i uništiti te poduzetnike, a istovremeno očito nisu dio informacija o raspolaganju javnim sredstvima. Osvrće se na pojam javnih sredstava i raspolaganja javnim sredstvima, s čime u vezi smatra da treba ispravno tumačiti stajalište Vrhovnog suda iz presude broj: U-zpz-6/2016, koji navodi da javnost ima pravo dobiti samo informacije od općeg interesa, te to ne jamči pravo pristupa svim službenim dokumentima. Ističe da raspolaže javnim sredstvima jedino kada obavlja mandatne poslove čiji su predmet doznačena namjenska sredstva

Republike Hrvatske, a to su određeni poslovi kreditiranja, ulaganja te osiguranja izvoza, te da bi tumačenje pojma raspolaganja javnim sredstvima na drugačiji način odnosno dovođenje u vezu s činjenicom vlasništva odnosno osnivanja tijela javne vlasti, dovelo do apsurdna da svaka informacija tijela postaje predmetom članka 16. stavka 3. ZPPI. Predlaže da sud izmijeni sudsku praksu u odnosu na primjenu članka 16. stavka 3. ZPPI pogotovo u odnosu na dostavu materijala sa sjednica Nadzornog odbora koji sadrže niz podataka (primjerice: o tržištu, konkurenciji, kupcu i dobavljačima s iznosima ukupnog prometa, imenima dobavljača s iznosom obveza, financijskom stanju i položaju, poslovnoj aktivnosti i profitabilnosti, likvidnosti i financijskoj stabilnosti te perspektivi privatnih poslovnih subjekata na tržištu), jer isti ne mogu biti javni podaci, kao i u odnosu na prijedloge odluka te korisnike kredita iz poslova koji nisu mandatni. Ako sud njegove argumente iznesene u tužbi i u ovom očitovanju ne bi prihvatio, predlaže da se provede rasprava radi utvrđivanja činjenica, uključujući i postoje li uopće informacije o raspolaganju javnim sredstvima u smislu navedene odredbe ZPPI-a. Nadalje, ukazujući na praksu ovoga Suda prema kojoj je zloupotreba prava na pristup informacijama moguća i u slučaju raspolaganja javnim sredstvima (presuda poslovni broj: UsII-172/18-5), smatra da se ista treba primijeniti i u odnosu na njega, jer je u konkretnom slučaju riječ o očitom primjeru zloupotrebe koji zaslužuje sankcije iz članka 23. stavka 5. točke 5. ZPPI-a u vidu uskrate pristupa informacijama, s obzirom na način na koji je postavljen zahtjev te činjenicu da postoji još 59 funkcionalno povezanih zahtjeva za istovrsnim informacijama. Protivi se zahtjevu tužitelja H. Š. za naknadu troškova upravnog spora te predlaže da sud taj zahtjev odbije, jer traženi odvjetnički trošak nije bio potreban odnosno nije riječ o opravdanim izdacima učinjenim u tijeku i u povodu spora sukladno članku 79. stavku 1. ZUS-a.

Sud je spor riješio bez rasprave na temelju odredbe članka 36. točke 4. ZUS-a, jer je sporna pravna kvalifikacija utvrđenih činjenica pa nije potrebno daljnje utvrđivanje činjeničnog stanja niti je rasprava potrebna za razjašnjenje pravnih pitanja.

Sud nije našao osnove za prekid upravnog spora i upućivanje prethodnog pitanja Sudu EU, jer je u bitno istovrsnim činjeničnim i pravnim okolnostima u predmetu poslovni broj: UsII-286/17, podnio zahtjev za prethodnu odluku odnosno tumačenje članka 15. stavka 3. podstavka 2. UFEU i članka 4. stavka 1. Uredbe broj 1049/2001, a Sud EU je rješenjem broj C-90/18 od 6. rujna 2018. zahtjev ocijenio očito nedopuštenim.

Tužbeni zahtjev tužitelja H. Š. je osnovan.

Tužbeni zahtjev tužitelja HBOR-a nije osnovan.

Iz spisa proizlazi da je rješenjem HBOR-a broj 8/2018-2 od 12. srpnja 2019. u cijelosti odbijen zahtjev podnositelja, ovdje tužitelja H. Š., za ostvarivanje prava na pristup informacijama navedenim u naprijed citiranom osporenom rješenju (u točki 2., 3. i 4. izreke), na temelju članka 23. stavka 5. točke 2. ZPPI-a, uz obrazloženje da je testom razmjernosti javnog interesa utvrđeno da se pristup traženim informacijama može ograničiti sukladno članku 15. stavku 2. točkama 2. i 4. ZPPI jer iste predstavljaju bankovnu tajnu prema članku 156. ZOKI-a odnosno poslovnu tajnu sukladno članku 19. Zakona o zaštiti tajnosti podataka ("Narodne novine", broj: 108/96.).

Povodom žalbe H. Š. tuženik je donio pobijano rješenje kojim je poništio rješenje HBOR-a te je djelomično udovoljio zahtjevu H. Š.

Na temelju razmatranja bitnih činjeničnih i pravnih pitanja (članak 55. stavak 3. ZUS-a) ovaj Sud nalazi da tuženik nije povrijedio zakon time što je poništio rješenje HBOR-a i odobrio podnositelju zahtjeva pravo na pristup zatraženim informacijama na način kako je odlučio u točki 2. i 3. izreke osporenog rješenja, jer je za svoju odluku dao argumentirano

obrazložene razloge, utemeljene na podacima spisa i pravilnoj primjeni mjerodavnog materijalnog prava.

Naime, ovaj Sud je, kako to pravilno navodi tuženik, u svojoj praksi zauzeo stajalište da, imajući u vidu pravni položaj HBOR-a, kao i predmet njegovog poslovanja te činjenicu da se financira iz sredstava Državnog proračuna, koja spadaju u javna sredstva i kojima raspolaže, kako to proizlazi iz odredbe članka 5. stavka 2. Zakona o HBOR-u, ocijenio da i informacije o krajnjim korisnicima kredita kojima raspolaže HBOR kao i odluke uprave HBOR-a o odobravanju kredita, u kojoj su određeni uvjeti i način na koji će se raspolagati javnim sredstvima, ulaze u doseg odredbe članka 16. stavka 3. ZPPI-a. S obzirom da su prema navedenoj odredbi informacije o raspolaganju javnim sredstvima dostupne javnosti i bez provođenja testa razmjernosti i javnog interesa, osim ako informacija predstavlja klasificiran podatak, H. Š. osnovano je odobreno pravo na pristup informacijama na način kako je to riješeno u točki 2. i 3. izreke osporenog rješenja. Stoga do drugačijeg rješenja ove upravne stvari ne dovodi činjenica što se sukladno odredbi članka 23. Zakona o HBOR-u i na HBOR primjenjuju odredbe ZOKI-a o obvezi čuvanja bankovne tajne, kako to proizlazi i iz ranijih presuda ovoga Suda (presuda poslovni broj: UsII-286/17-22 od 20. rujna 2018.), te je i Vrhovni sud u presudi broj: U-zpz-6/2016-7 od 17. listopada 2018. naveo da se taj Zakon ne može primijeniti kao *lex specialis* u odnosu na ZPPI. Stoga se tužitelj HBOR neosnovano poziva na odredbe Zakona o kreditnim institucijama.

Odredba članka 156. ZOKI-a propisuje da su bankovna tajna svi podaci, činjenice i okolnosti koje je kreditna institucija saznala na osnovi pružanja usluga klijentima i u obavljanju poslova s pojedinačnim klijentom. Kreditna institucija dužna je čuvati bankovnu tajnu (stavak 1.). Prema odredbi stavka 2. toga članka, u smislu tog Zakona, klijentom kreditne institucije smatra se svaka osoba koja je zatražila ili primila bankovni i/ili financijsku uslugu od kreditne institucije. Navedeni Zakon usklađen je s propisima Europske unije te odredbom članka 2. točke 28. kreditnu instituciju određuje onako kako je uređena člankom 4. stavkom 1. točkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijskim društvima u kojima su izmijenjeni propisi EU br. 648/2012, sukladno kojoj za potrebe te Uredbe definicija „kreditna institucija“ znači društvo čija je djelatnost primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti te odobravanje kredita za vlastiti račun.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak pravna je osoba osnovana posebnim zakonom i ne upisuje se u sudski registar. Nad njom se ne može provoditi stečaj niti likvidacija, a može prestati s radom samo na temelju posebnog zakona (članak 4. Zakona o HBOR-u).

HBOR ne prima depozite od javnosti niti izdaje kredite za vlastiti račun. Predmet poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak definiran je odredbom članka 10. stavka 1. Zakona o HBOR-u na način da ona svojim poslovanjem u okviru svojih ovlasti i nadležnosti, potiče sustavni, održivi i ravnomjeren gospodarski i društveni razvitak, sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Iz navedenog slijedi da HBOR nije kreditna institucija na koju bi se odnosio Zakon o kreditnim institucijama, odnosno odredba članka 156. toga Zakona koja definira čuvanje bankovne tajne.

Pozivanje tužitelja HBOR na odredbe Zakona o transparentnosti tokova javnih sredstava nije osnovano, jer prema podacima spisa predmeta za sada uopće ne proizlazi da bi se traženi podaci odnosili na poduzetnike u kojima je država vlasnik, odnosno poduzetnike koji obavljaju usluge od općeg gospodarskog interesa, na koje se odnosi ovaj Zakon. Također je neosnovano pozivanje HBOR-a na Zakon o financijskom osiguranju ("Narodne novine", broj: 76/07. i 59/12.), koji među subjektima financijskog tržišta izrijeком određuje i HBOR

(članak 3. stavak 2.), jer se tražene informacije ne odnose na informaciju u vezi financijskog osiguranja, dakle osiguranja financijskih obveza, instrumentima financijskog osiguranja i ugovorima koje sklapaju subjekti financijskog tržišta.

Isto tako HBOR potpuno neosnovano izjednačava poziciju Europske investicijske banke i HBOR-a, budući da se radi o dvije potpuno različite institucije na koje se primjenjuju različiti propisi.

Međutim, tuženik je odbio zahtjev za pristup informacijama u dijelu koji se odnosi na Prijedlog odluke Nadzornog odbora s obrazloženjem u svezi poziva pisanog izjašnjavanja od 5. svibnja 2015. godine za davanje suglasnosti na konačnu odluku o ulaganju u H. P. d.d. i Materijale s prijedlogom odluke za točku 5. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. za korisnika J. S. C. B. f. C. a. S. D. o. F. P., ocjenjujući da u odnosu na te podatke prevladava potreba zaštite prava na ograničenje u odnosu na javni interes odnosno prevladavaju razlozi za ograničenje pristupa informacijama propisano u članku 15. stavku 2. točki 2. ZPPI-a, jer je tražena informacija bankovna tajna odnosno poslovna tajna sukladno posebnom propisu. Pri tome se tuženik pozvao na odredbe članka 156. i 157. ZOKI-a za koje smatra da se odgovarajuće primjenjuju i na HBOR u konkretnom slučaju.

Navedeno stajalište suprotno je naprijed iznesenom pravnom shvaćanju, izraženom u dosadašnjoj sudskoj praksi i nizu rješidaba ovoga Suda, te se prigovor tužitelja H. Š. glede pogrešne primjene materijalnog prava u točki 4. izreke osporenog rješenja tuženika ne mogu otkloniti. Tuženik niti HBOR svojim rješenjima nisu ustvrdili da tražene informacije predstavljaju klasificirani podatak. Također, osim općenitog navoda o mogućnosti nastanka gospodarske štete gospodarskim subjektima u slučaju objave njihovih poslovnih podataka, tuženik nakon izvršenog uvida u sadržaj navedenih informacija nije potpuno i jasno obrazložio odbijanje zahtjeva u pogledu cjelokupnog sadržaja predmetnih informacija odnosno nije na nesumnjiv način utvrdio koji od priloženih podataka, odnosno da li sve informacije u odnosu na predmetne korisnike kredita prelaze opseg informacija o raspolaganju javnim sredstvima, u kom slučaju bi se stavljajući u omjer interes javnosti i člankom 15. stavkom 2. točkom 2. ZPPI-a predviđeno ograničenje pristupa informacijama koje su zaštićene kao bankovna odnosno poslovna tajna sukladno odredbama ZOKI-a, moglo utvrditi da u odnosu na te informacije ne preteže javni interes.

Tužbeni navod H. Š. glede kontradiktornosti izreke osporenog rješenja u točki 3. alineji 2. i točki 4. alineji 1. nisu osnovani, budući da je izreka osporenog rješenja u tom dijelu ispravljena rješenjem tuženika, klasa: UP/II-008-07/19-01/550, urbroj: 401-01/06-19-7 od 4. studenog 2019. na način da je u točki 4. izreke izbrisan tekst alineje 2., kao i ispravljen odgovarajući dio u obrazloženju rješenja.

Kako je prema ocjeni ovoga Suda tuženikovo rješenje u dijelu pod točkom 4. izreke nezakonito, na temelju odredbe članka 58. stavka 1. ZUS-a odlučeno je kao u točki I. izreke ove presude.

Nadalje, s obzirom na naprijed izneseno osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon na štetu HBOR-a, te je o tužbenom zahtjevu tog tužitelja odlučeno je kao u točki II. izreke na temelju članka 57. stavka 1. ZUS-a.

Odluka o troškovima spora temelji se na odredbi članka 79. stavka 1. i 4. ZUS-a te je tužitelju H. Š. dosuđen trošak za sastav tužbe prema Tbr. 23 točki 1. Tarife u zatraženom iznosu od 2.500,00 kn, dok je zahtjev u preostalom dijelu, koji se odnosi na naknadu troška za sastav odgovora na tužbu HBOR-a ocijenjen neosnovanim sukladno odredbi članka 79. stavka 1. ZUS-a, jer se ne radi o radnji koja je sudu bila odlučna za ocjenu osnovanosti navedenog tužbenog zahtjeva (točka III. izreke).

U Zagrebu 2. lipnja 2020.

Predsjednica vijeća
Gordana Marušić-Babić, v.r.